

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/n-r/wladyslaw-praszmut/65103.Wladyslaw-Praszmut.html>
23.06.2025, 20:04

Władysław Praszmut - strażnik graniczny, ur. 13.10.1909 r. w miejscowości Mielegiany, powiat Święciany, województwo wileńskie, syn Michała i Anieli z d. Subacz. Przed wybuchem I wojny światowej wraz z rodzicami wyjechał do Petersburga, gdzie przebywali do zakończenia działań wojennych. Po zakończeniu wielkiej wojny, w 1918 r. wrócili do Polski. Do 1931 r. mieszkał w Święcianach. W tym mieście ukończył 4 klasy szkoły powszechnej. Następnie uczęszczał do gimnazjum, gdzie ukończył również 4 klasy. Po ukończeniu czterech klas gimnazjum wstąpił do seminarium nauczycielskiego. W tym czasie zdobył dwa stopnie P.W. (Przysposobienia Wojskowego) i odbył obóz letni w Grandziczach. W 1931 r. ukończył 4 kurs seminarium nauczycielskiego. W okresie 08.07.1931 - 13.09.1932 r. odbywał obowiązkową, czynną służbę wojskową w 5 Pułku Piechoty Legionów w Wilnie. W okresie 26.09.1931 - 20.03.1932 r. ukończył z wynikiem bardzo dobrym pułkową szkołę podoficerską, otrzymując nominację na stopień kaprała. Świadectwo podpisał dowódca kompanii podoficerskiej kapitan Korneliusz Kosiński oraz dowódca 5 Pułku Piechoty Legionów ppłk Michał Białkowski. W czasie 14.09.1932 - 13.09.1933 r. służył w 7 kompanii 5 p.p. leg. jako żołnierz nadterminowy. Przeniesiony do rezerwy dnia 13.09.1933 r.

Dnia 15.01.1935 r. rozkazem Pomorskiego Inspektoratu Okręgowego Straży Granicznej został przyjęty do służby w Straży Granicznej i przydzielony do Placówki SG „Zelgniewo” (Komisariat SG „Wysoka”, Inspektorat Graniczny „Nakło”). Tego samego dnia złożył w Nakle przysięgę urzędniczą. W trakcie służby na zelgniewskiej placówce został mianowany na stopień starszego strażnika. Dnia 02.01.1936 r. przeniesiono go na własną prośbę do Placówki SG „Bądecz” (Komisariat SG „Wysoka”, Inspektorat Graniczny „Nakło”). W okresie 01.04.1935 - 30.06.1935 przebywał na urlopie bezpłatnym w celu ukończenia studiów w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Stanisława Konarskiego w Święcianach. Dnia 17.06.1935 r. otrzymał dyplom nauczyciela szkół powszechnych (nr 209/9 1935 r.) uprawniający do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych. 30.03.1937 r. został przeniesiony do Placówki SG I linii „Wysoka” w obrębie Komisariatu SG „Wysoka”. W okresie 10.08.1937 - 19.12.1937 r. przebywał w Centralnej Szkole Straży Granicznej w Rawie Ruskiej na VII doszkoleniu kierowników placówek i kandydatów na kierowników placówek, który ukończył z wynikiem dobrym. Świadectwo podpisał komendant szkoły insp. Bernard Miller. Na zakończenie szkolenia otrzymał opinię sporządzoną przez dowódcę kompanii: „Zdyscyplinowany, usposobienie poważne i spokojne, zrównoważony, obowiązkowy, pilny i ambitny, koleżeński, zamknięty w sobie. Fizycznie wytrzymały. Jako kierownik placówki energiczny, stanowczy i samodzielny, pedant. Bardzo dobry. Wiedzę z zakresu zadań wojennych opanował zupełnie dobrze, z zakresu zadań pokojowych - dość dobrze. Jako instruktor dobry, posiada ciężką wymowę, jednak jest pewny siebie. Metody instruowania opanował zupełnie dobrze. Jako d-ca drużyny bardzo dobry w rozkazach stanowczy, potrafi drużynę utrzymać w rękach. Na

podwładnych oddziałuje dodatnio, sam zachowuje się przykładnie i moralnie. Typ bardzo dodatni”.

Dnia 15.02.1938 r. został przeniesiony na własną prośbę do Placówki SG II linii „Nakło” (Komisariat SG „Kaczory”), gdzie pełnił służbę w charakterze podoficera wywiadu, fotografa. W krótkim okresie swojej służby był bardzo dobrze oceniany przez przełożonych. Opinia służbowa za 1938 r. brzmiała następująco: „Umysł rozwinięty, charakter spokojny, nieco powolny, orientacja dobra, samodzielność wystarczająca, spostrzegawczy, pamięć bardzo dobra, zdolności przyswajania wiadomości duża, w pracy sumienny i dokładny, zamiłowanie do służby w Straży granicznej duże, prawdomówny, pilny i pracowity. Zachowanie się w służbie i poza służbą wzorowe. Poczucie obowiązków służbowych i obywatelskich duże. Postawa i wygląd zewnętrzny dobry. Fizycznie odporny i wytrzymały. Głos i wymowa dobra. Wyszkolony dobrze, znajomość przepisów i służby dobra, wiadomości z dziedziny wojskowej dobre. Ukończył kurs kier. plac w C.S.S.G. w r. 1937 z wynikiem dobrym. Jako zastępca d-cy drużyny tak w czasie pokoju jak i wojny dobry. Zachowaniem swoim wywiera dodatni wpływ na otoczenie. W obcowaniu z równymi i starszymi bardzo taktowny. Ideowe pojmowanie karności i zachowanie wobec przełożonych należyte. W pracy lojalny. W czasie pokoju może być zastępcą d-cy placówki I i II linii, po uzupełnieniu wiadomości może dowodzić drużyną. W przyszłości może być d-cą plac. II linii. Ukończył kurs fotograficzny przy K-dzie Str.Gr. w Warszawie. W tym kierunku posiada duże zdolności. Bardzo dobry fotograf. Kawaler, ma na utrzymaniu matkę i brata. Stan zdrów jak reszta rodziny. Żyje bardzo skromnie – długów nie posiada. Ogólna ocena – bardzo dobry”. Nadkomisarz Tadeusz Wróbel dodał: „inteligentny, spokojny, zrównoważony, nieco flegmatyczny – wyrabia się na dobrego podoficera wywiadu. Bardzo dużo pracuje nad sobą. Jednostka wartościowa”.

W okresie 08.03.1939 - 21.04.1939 r. był delegowany w dyspozycję Komisariatu SG „Kaczory” i do Komisariatu SG „Wysoka”. Dnia 23.08.1939 r. w Wysokiej zawarł związek małżeński ze Stefanią z.d. Pięta ur. 22.07.1917 r. w Datteln, c. Ignacego Pięty (starszy strażnik graniczny) i Magdaleny. Świadkami uroczystości byli ojciec panny młodej tj. st. strażnik Ignacy Pięta oraz st. przodownik Ignacy Grobelniak. W chwili wybuchu II wojny światowej Władysław Praszmut pełnił służbę w składzie załogi Komisariatu SG w Kaczorach. Podczas wojny zaginął bez wieści.

Stan rodzinny: żona Stefania z.d. Pięta (zawarcie małżeństwa dnia 23.08.1939 r.).

Źródła:

Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie – akta osobowe Władysława Praszmuta, sygn. 196/3549

<https://straty.pl/szukaj - osoby.php> - wyszukiwarka IPN dot. strat osobowych w wyniku II wojny światowej, za: Walczak Marian Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej 1995
Warszawa

Opracował: **Krzysztof Knych,**

× Pokaż opis pliku	× Pokaż opis pliku	× Pokaż opis pliku
× Pokaż opis pliku	× Pokaż opis pliku	× Pokaż opis pliku